Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

2 päivänä huhtikuuta 2020*

[15.6.2020 annetulla määräyksellä oikaistu teksti]

Ennakkoratkaisupyyntö – EU-tavaramerkki – Asetus (EY) N:o 207/2009 – 9 artikla – Asetus (EU) 2017/1001 – 9 artikla – Tavaramerkkiin perustuva oikeus – Käyttö – Tavaroiden varastointi niiden tarjoamiseksi tai liikkeeseen laskemiseksi – Varastointi sellaisten tavaroiden lähettämistä varten, jotka loukkaavat tavaramerkkioikeutta ja joita myydään sähköisellä markkinapaikalla

Asiassa C-567/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 26.7.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.9.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Coty Germany GmbH

vastaan

Amazon Services Europe Sàrl,

Amazon Europe Core Sàrl,

Amazon FC Graben GmbH ja

Amazon EU Sàrl,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan sekä tuomarit I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič (esittelevä tuomari) ja C. Lycourgos,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: yksikönpäällikkö D. Dittert,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 19.9.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– [sellaisena kuin se on oikaistuna 15.6.2020 annetulla määräyksellä] Coty Germany GmbH, edustajinaan M. Fiebig, B. Weichhaus ja A. Lubberger, Rechtsanwälte,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

– Amazon Services Europe Sàrl ja Amazon FC Graben GmbH, edustajinaan V. von Bomhard, C. Elkemann ja A. Lambrecht, Rechtsanwälte,

– [sellaisena kuin se on oikaistuna 15.6.2020 annetulla määräyksellä] Saksan hallitus, asiamiehinään J. Möller, M. Hellmann ja U. Bartl,

– Euroopan komissio, asiamiehinään G. Braun, É. Gippini Fournier ja S. L. Kalėda,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.11.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee [Euroopan unionin] tavaramerkistä 26.2.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 207/2009 (EUVL 2009, L 78, s. 1), sellaisena kuin se oli ennen kuin sitä muutettiin 16.12.2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/2424 (EUVL 2015, L 341, s. 21), 9 artiklan 2 kohdan b alakohdan sekä Euroopan unionin tavaramerkistä 14.6.2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1001 (EUVL 2017, L 154, s. 1) 9 artiklan 3 kohdan b alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Coty Germany GmbH (jäljempänä Coty) ja toisaalta Amazon Services Europe Sàrl, Amazon Europe Core Sàrl, Amazon FC Graben GmbH ja Amazon EU Sàrl ja jossa on kyse siitä, että kolmas myyjä on ilman Cotyn lupaa myynyt internetsivuston www.amazon.de markkinapaikalla hajuvesipulloja, joiden osalta viimeksi mainitun hallussa olevan tavaramerkin tuottamat oikeudet eivät ole sammuneet.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 207/2009

3 Asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan, jonka otsikko oli ”[EU-] tavaramerkin tuottamat oikeudet”, sellaisena kuin se oli ennen kuin sitä muutettiin asetuksella 2015/2424, 1 ja 2 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”1. Rekisteröidyn [EU-]tavaramerkin haltijalla on yksinoikeus tavaramerkkiin. Tavaramerkin haltijalla on oikeus kieltää muita ilman hänen suostumustaan käyttämästä elinkeinotoiminnassa:

a) merkkiä, joka on sama kuin [EU-]tavaramerkki, samoille tavaroille tai palveluille, joille tavaramerkki on rekisteröity;

b) merkkiä, joka sen vuoksi, että se on sama tai samankaltainen kuin [EU-]tavaramerkki, ja sen vuoksi, että merkki ja [EU-]tavaramerkki tarkoittavat samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja, aiheuttaa yleisön keskuudessa sekaannusvaaran; sekaannusvaara sisältää myös vaaran merkin ja tavaramerkin välisestä mielleyhtymästä;

c) merkkiä, joka on sama tai samankaltainen kuin [EU-]tavaramerkki, tavaroille tai palveluille, jotka ovat erilaisia kuin ne, joille [EU-]tavaramerkki on rekisteröity, kun se on laajalti tunnettu [Euroopan unionissa], ja jos merkin käyttäminen ilman perusteltua syytä merkitsisi [EU-]tavaramerkin erottamiskyvyn tai maineen epäoikeutettua hyväksikäyttöä taikka olisi niille haitaksi.

2. Edellä 1 kohdassa säädetyin edellytyksin voidaan kieltää erityisesti:

– –

b) tavaroiden tarjoaminen tai liikkeelle laskeminen tai niiden varastoiminen tällaista tarkoitusta varten merkkiä käyttäen taikka palvelujen tarjoaminen tai suorittaminen merkkiä käyttäen;

– –”

4 Asetus N:o 207/2009, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 2015/2424, kumottiin ja korvattiin 1.10.2017 lukien asetuksella 2017/1001.

Asetus 2017/1001

5 Asetuksen 2017/1001 9 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. EU-tavaramerkin haltijalla on rekisteröinnin perusteella EU-tavaramerkkiin yksinoikeudet.

2. Rajoittamatta ennen EU-tavaramerkin hakemis- tai etuoikeuspäivää hankittujen oikeuksien soveltamista kyseisen EU-tavaramerkin haltijalla on oikeus kieltää kaikkia kolmansia osapuolia ilman hänen suostumustaan käyttämästä elinkeinotoiminnassa tunnusta tavaroita tai palveluja varten, jos:

a) tunnus on sama kuin EU-tavaramerkki, ja sitä käytetään samoja tavaroita tai palveluita varten kuin ne tavarat ja palvelut, joita varten EU-tavaramerkki on rekisteröity;

b) tunnus on sama tai samankaltainen kuin EU-tavaramerkki, ja sitä käytetään samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja varten kuin ne, joita varten EU-tavaramerkki on rekisteröity, jos tämä aiheuttaa yleisön keskuudessa sekaannusvaaran, mukaan lukien vaara tunnuksen ja tavaramerkin välisestä mielleyhtymästä;

c) tunnus on sama tai samankaltainen kuin EU-tavaramerkki riippumatta siitä, käytetäänkö sitä sellaisia tavaroita tai palveluja varten, jotka ovat samoja tai samankaltaisia tai jotka eivät ole samankaltaisia kuin ne, joita varten EU-tavaramerkki on rekisteröity, jos viimeksi mainittu tavaramerkki on laajalti tunnettu unionissa ja merkin aiheeton käyttö merkitsee EU-tavaramerkin erottamiskyvyn tai maineen epäoikeutettua hyväksi käyttämistä taikka on haitaksi EU-tavaramerkin erottamiskyvylle tai maineelle.

3. Edellä 2 kohdassa säädetyin edellytyksin voidaan kieltää erityisesti:

– –

b) tavaroiden tarjoaminen tai markkinoille saattaminen tai niiden varastoiminen tällaista tarkoitusta varten tunnusta käyttäen taikka palvelujen tarjoaminen tai suorittaminen tunnusta käyttäen;

– –”

Direktiivi 2000/31/EY

6 Tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8.6.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY (”direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä”) (EYVL 2000, L 178, s. 1) 14 artiklan, jonka otsikko on ”Säilytys (’hosting’)”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos tietoyhteiskunnan palvelun tarjoaminen käsittää palvelun vastaanottajan toimittamien tietojen tallentamisen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että palvelun tarjoaja ei ole vastuussa palvelun vastaanottajan pyynnöstä tallennettujen tietojen osalta, edellyttäen, että:

a) palvelun tarjoajalla ei ole tosiasiallista tietoa laittomasta toiminnasta tai tiedoista eikä hänen tiedossaan vahingonkorvausvaatimuksen kyseessä ollen ole tosiasioita tai olosuhteita, joiden perusteella toiminnan tai tietojen laittomuus on ilmeistä;

tai

b) palvelun tarjoaja toimii viipymättä tietojen poistamiseksi tai niihin pääsyn estämiseksi heti saatuaan tiedon tällaisista seikoista.”

Direktiivi 2004/48/EY

7 Teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY (EUVL 2004, L 157, s. 45 ja oikaisu EUVL 2004, L 195, s. 16) 11 artiklassa, jonka otsikko on ”Kieltotuomiot”, ensimmäisessä virkkeessä säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksen toteava oikeuden päätös on tehty, toimivaltaiset oikeusviranomaiset voivat antaa loukkaajaa vastaan kieltotuomion, jonka tarkoituksena on kieltää loukkauksen jatkaminen.”

Pääasian oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymys

8 Coty, joka myy hajuvesiä, on EU-tavaramerkin DAVIDOFF, joka on rekisteröity numerolla 876 874 (jäljempänä kyseinen tavaramerkki) ja suojattu tavaroita ”hajuvedet, eteerisiä öljyt, kosmeettiset tuotteet” varten, lisenssinhaltija.

9 Amazon Services Europe antaa kolmansille myyjille mahdollisuuden julkaista omien tavaroidensa myyntitarjouksia internetsivustolla www.amazon.de kohdassa ”Amazon-Marketplace”. Sopimukset näiden tavaroiden myynnistä tehdään kyseisten kolmansien myyjien ja ostajien välillä. Mainituilla kolmansilla myyjillä on lisäksi mahdollisuus osallistua ”Versand durch Amazon” (Amazon lähettää) -ohjelmaan, jonka yhteydessä tavaroita varastoivat Amazon-konserniin kuuluvat yhtiöt, mukaan lukien Amazon FC Graben, joka on varastonpitäjä. Ulkopuoliset palveluntarjoajat huolehtivat näiden tavaroiden lähettämisestä.

10 Cotyn koeostaja tilasi 8.5.2014 internetsivuston www.amazon.de kautta ”Davidoff Hot Water EdT 60 ml” -hajuvesipullon, jota kolmas myyjä (jäljempänä myyjä) tarjosi myytäväksi ja jonka Amazon-konserni lähetti edellä mainitun ohjelman yhteydessä. Sen jälkeen, kun Coty oli kehottanut myyjää pidättäytymään tavaroiden myynnistä sillä perusteella, että kyseisen tavaramerkin tuottamat oikeudet eivät olleet sammuneet niiden tavaroiden osalta, jotka myyjä oli toimittanut Amazon FC Grabenille kyseisen ohjelman yhteydessä, koska tavaramerkin haltija ei ollut laskenut niitä liikkeeseen unionissa kyseistä tavaramerkkiä käyttäen eikä näin ollut tehty haltijan suostumuksella, myyjä antoi pidättäytymissitoumuksen, johon oli liitetty rangaistuslauseke.

11 Coty pyysi 2.6.2014 päivätyllä kirjeellä Amazon Services Europea luovuttamaan sille kaikki kyseisellä tavaramerkillä varustetut hajuvesipullot, joita varastoitiin myyjän lukuun. Amazon Services Europe lähetti Cotylle paketin, joka sisälsi 30 pulloa hajuvettä. Sen jälkeen, kun toinen Amazon-konserniin kuuluva yhtiö oli ilmoittanut Cotylle, että lähetetyistä 30 pullosta 11 oli peräisin toisen myyjän varastosta, Coty pyysi Amazon Services Europea ilmoittamaan sille kyseisen toisen myyjän nimen ja osoitteen sillä perusteella, että kyseisen tavaramerkin tuottamat oikeudet eivät olleet sammuneet 30 pullosta 29 pullon osalta. Amazon Services Europe vastasi, ettei se voinut täyttää pyyntöä.

12 Coty katsoi, että yhtäältä Amazon Services Europen ja toisaalta Amazon FC Grabenin toiminnalla loukataan kyseistä tavaramerkkiä koskevaa oikeutta, ja vaati lähinnä, että mainitut kaksi yhtiötä velvoitetaan seuraamusten uhalla olemaan varastoimatta tai lähettämättä tai olemaan antamatta varastoitavaksi tai lähetettäväksi Saksassa elinkeinotoiminnassa Davidoff Hot Water -tavaramerkillä varustettuja hajuvesiä, jos kyseisiä tuotteita ei ole saatettu markkinoille unionissa sen suostumuksella. Se vaati toissijaisesti, että kyseiset yhtiöt tuomitaan edellä mainitun mukaisesti Davidoff Hot Water EdT 60 ml -tavaramerkillä varustettujen hajuvesien osalta, ja vielä edelliseen nähden toissijaisesti, että ne tuomitaan edellä mainitun mukaisesti sellaisten Davidoff Hot Water EdT 60 ml -tavaramerkillä varustettujen hajuvesien osalta, joita varastoidaan myyjän lukuun tai joita ei voida yhdistää mihinkään muuhun myyjään.

13 Landgericht (alueellinen tuomioistuin, Saksa) hylkäsi Cotyn nostaman kanteen. Cotyn tekemä valitus hylättiin, koska muutoksenhakutuomioistuin katsoi muun muassa, että Amazon Services Europe ei ollut varastoinut eikä lähettänyt kyseisiä tavaroita ja koska Amazon FC Graben oli säilyttänyt kyseiset tavarat myyjän ja muiden kolmansien myyjien lukuun.

14 Coty teki Revision-valituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen. Vain Amazon Services Europe ja Amazon FC Graben ovat vastapuolia mainitussa tuomioistuimessa.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että siltä osin kuin Coty riitauttaa muutoksenhakutuomioistuimen arvioinnin, jonka mukaan Amazon FC Graben ei ole vastuussa tavaramerkkioikeuden loukkaajana, kyseisen valituksen ratkaisu riippuu asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja asetuksen 2017/1001 9 artiklan 3 kohdan b alakohdan tulkinnasta.

16 Se korostaa erityisesti, että Revision-valituksen ratkaisu riippuu siitä, onko näitä säännöksiä tulkittava siten, että henkilö, joka varastoi tavaramerkkioikeutta loukkaavia tavaroita kolmannen osapuolen puolesta tietämättä oikeudenloukkauksesta, pitää hallussaan kyseisiä tavaroita näissä säännöksissä tarkoitettua niiden tarjoamista tai markkinoille saattamista varten, vaikka ainoastaan kolmas taho aikoo tarjota kyseisiä tavaroita tai saattaa ne markkinoille.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää myös, että koska Coty perustaa yhden vaatimuksistaan rikkomisen uusimisen vaaraan, sen kanne on perusteltu ainoastaan, jos Amazon-konsernin kyseessä olevien yhtiöiden toiminnan todetaan olevan lainvastaista sekä pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikana että Revision-valitusta koskevan ratkaisun antamisajankohtana.

18 Tässä tilanteessa Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko henkilöllä, joka varastoi tavaramerkkioikeutta loukkaavia tavaroita kolmannen osapuolen puolesta tietämättä oikeudenloukkauksesta, hallussaan nämä tavarat niiden tarjoamista tai markkinoille saattamista varten, jos yksinomaan kolmas osapuoli – mutta ei kyseinen henkilö itse – aikoo tarjota niitä tai saattaa ne markkinoille?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Tutkittavaksi ottaminen

19 Coty väittää yhtäältä, että ennakkoratkaisukysymys, sellaisena kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on sen esittänyt, koskee lähinnä varastonpitäjää, joka ei avusta millään tavoin tiloissaan varastoitujen tavaroiden myytäväksi tarjoamisessa, myynnissä eikä markkinoille saattamisessa. Amazon FC Grabenilla ei kuitenkaan Cotyn mukaan ole tällaista ominaisuutta, kun otetaan huomioon Amazon-konserniin kuuluvien muiden yhtiöiden kyseisten tavaroiden markkinoille saattamisen yhteydessä tarjoamat palvelut, joten ei voida sulkea pois sitä, että ennakkoratkaisukysymys koskee luonteeltaan hypoteettista ongelmaa tai että tällä kysymyksellä ei ole riittävää yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen.

20 Coty toteaa toisaalta, että ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvä pääasian vastaajien kuvaus ei kuvasta riittävästi Amazon Services Europen ja Amazon FC Grabenin roolia kyseisten tavaroiden markkinoille saattamisessa. Se väittää tässä yhteydessä, että myyntiin tähtäävässä tiedottamisessa ja myyntisopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä nämä yhtiöt korvaavat kokonaisuudessaan myyjän. Lisäksi Amazon Europe Core markkinoi Cotyn mukaan Amazon Services Europen ja Amazon EU:n toimeksiannosta jatkuvasti asianomaisia tuotteita internetsivustolla www.amazon.de esittämällä Google-hakukoneessa mainoksia, joissa viitataan sekä Amazon EU:n omissa nimissään tekemiin että Amazon Services Europen hallinnoimiin kolmansien osapuolten tekemiin tarjouksiin. Kokonaisuutena tarkasteltuna pääasian vastaajien toiminta menee siis selvästi pidemmälle kuin eBayn rooli 12.7.2011 annetun tuomion L'Oréal ym. (C-324/09, EU:C:2011:474) taustalla olevassa asiassa.

21 Tältä osin on palautettava mieleen, että kun unionin tuomioistuin vastaa ennakkoratkaisukysymyksiin, sen tehtävänä on unionin tuomioistuinten ja kansallisten tuomioistuinten välisen toimivallanjaon mukaisesti ottaa huomioon ennakkoratkaisukysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat sellaisina kuin ne on esitetty ennakkoratkaisupyynnössä (tuomio 5.12.2017, M.A.S. ja M.B., C-42/17, EU:C:2017:936, 24 kohta ja tuomio 14.11.2019, Spedidam, C-484/18, EU:C:2019:970, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Koska yksinomaan ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on toimivaltainen toteamaan sen ratkaistavaksi saatetun oikeusriidan tosiseikat ja arvioimaan niitä, unionin tuomioistuimen on pääsääntöisesti rajoituttava tutkimaan niitä harkinnassa huomioon otettavia seikkoja, jotka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on päättänyt sille esittää, ja siis pitäydyttävä kyseisen tuomioistuimen vahvistamissa seikoissa, eivätkä pääasian osapuolten esittämät oletukset sido sitä (tuomio 8.6.2016, Hünnebeck, C-479/14, EU:C:2016:412, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

23 Yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa, unionin tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti ratkaistava ne (tuomio 19.12.2019, Dobersberger, C-16/18, EU:C:2019:1110, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja

oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 19.12.2019, Dobersberger, C-16/18, EU:C:2019:1110, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Näin ei kuitenkaan ole nyt esillä olevassa asiassa.

26 Yhtäältä – kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee yksiselitteisesti ja kuten tämän tuomion 15 kohdassa on muistutettu – Revision-valituksen ratkaisu riippuu ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja asetuksen 2017/1001 9 artiklan 3 kohdan b alakohdan tulkinnasta, jota kyseinen tuomioistuin pyytää sen osoittamiseksi, että Amazon FC Graben on mahdollisesti vastuussa Cotyn tavaramerkkioikeuden loukkauksesta.

27 Toisaalta unionin tuomioistuimella on käytettävissään tarvittavat tosiseikat ja oikeudelliset seikat, jotta se voi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyyn kysymykseen. Ennakkoratkaisupyynnöstä nimittäin ilmenee selvästi yhtäältä, että Amazon Services Europe tarjoaa kolmansille myyjille mahdollisuuden julkaista tavaroidensa myyntitarjouksia internetsivuston www.amazon.de osassa ”Amazon-Marketplace”, ja toisaalta, että Amazon FC Graben ylläpitää varastoa, jossa kyseisiä tavaroita on varastoitu.

28 Lisäksi siitä, ettei ennakkoratkaisupyynnössä ole esitetty kuvausta Amazon EU:sta ja Amazon Europe Coresta, on todettava, että kyseisten yhtiöiden mahdollinen vastuu ei ole ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa vireillä olevan Revision-valituksen eikä näin ollen ennakkoratkaisupyynnön kohteena.

29 Ennakkoratkaisukysymys on näin ollen otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaa ja asetuksen 2017/1001 9 artiklan 3 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että henkilön, joka varastoi tavaramerkkioikeutta loukkaavia tavaroita kolmannen osapuolen puolesta tietämättä oikeudenloukkauksesta, on katsottava pitävän kyseisiä tavaroita hallussaan niiden tarjoamista tai markkinoille saattamista varten näissä säännöksissä tarkoitetulla tavalla, jos kyseisellä henkilöllä itsellään ei ole näitä päämääriä.

31 Aluksi on muistutettava, että asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 1 kohdan, jonka asiasisältö on toistettu asetuksen 2017/1001 9 artiklan 1 ja 2 kohdassa, sanamuodon mukaan EU-tavaramerkki antaa haltijalleen yksinoikeuden kieltää muita käyttämästä elinkeinotoiminnassa merkkiä, joka on sama kuin tavaramerkki, samoille tavaroille tai palveluille, joille tavaramerkki on rekisteröity, tai merkkiä, joka sen vuoksi, että se on sama tai samankaltainen kuin EU-tavaramerkki, ja sen vuoksi, että merkki ja [EU-]tavaramerkki tarkoittavat samoja tai samankaltaisia tavaroita tai palveluja, aiheuttaa yleisön keskuudessa sekaannusvaaran, tai merkkiä, joka on sama tai samankaltainen kuin EU-tavaramerkki, tavaroille tai palveluille, jotka ovat erilaisia kuin ne, joille EU-tavaramerkki on rekisteröity, kun se on laajalti tunnettu unionissa, ja jos merkin käyttäminen ilman perusteltua syytä merkitsisi mainitun tavaramerkin erottamiskyvyn tai maineen epäoikeutettua hyväksikäyttöä taikka olisi niille haitaksi.

32 Asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdassa, jonka asiasisältö on toistettu asetuksen 2017/1001 9 artiklan 3 kohdassa, luetellaan esimerkinomaisesti käyttömuodot, jotka tavaramerkin haltija voi kieltää asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 1 kohdan ja asetuksen 2017/1001 9 artiklan 1 kohdan nojalla (ks. vastaavasti tuomio 23.3.2010, Google France ja Google, C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 65 kohta).

33 Näihin kuuluu asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa, jonka asiasisältö on toistettu asetuksen 2017/1001 9 artiklan 3 kohdan b alakohdassa, tavaroiden tarjoaminen tai liikkeeseen laskeminen tai niiden varastoiminen tällaista tarkoitusta varten.

34 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee yhtäältä, että pääasian vastaajat ovat ainoastaan varastoineet kyseisiä tavaroita tarjoamatta niitä itse myyntiin tai laskematta niitä liikkeeseen, ja toisaalta, että ne eivät myöskään aikoneet tarjota kyseisiä tavaroita myyntiin tai laskea niitä liikkeeseen.

35 On näin ollen määritettävä, voidaanko tällaista varastointitoimea pitää asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen 2017/1001 9 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuna tavaramerkin ”käyttönä” ja erityisesti asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa, jonka asiasisältö on toistettu asetuksen 2017/1001 9 artiklan 3 kohdan b alakohdassa, tarkoitettuna näiden tavaroiden ”varastointina” niiden tarjoamista tai liikkeeseen laskemista varten.

36 Tältä osin on ensinnäkin muistutettava, ettei asetuksessa N:o 207/2009 eikä asetuksessa 2017/1001 määritellä kyseisten asetusten 9 artiklassa tarkoitettua käyttämisen käsitettä.

37 Unionin tuomioistuimella on kuitenkin ollut jo tilaisuus korostaa, että ilmaisu ”käyttää” merkitsee sen tavanomaisen merkityksen mukaan aktiivista toimintaa sekä käytön muodostavan toimen suoraa tai välillistä hallintaa. Tältä osin se on todennut, että asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdassa, jonka asiasisältö on toistettu asetuksen 2017/1001 9 artiklan 3 kohdassa, jossa luetellaan esimerkinomaisesti käyttömuodot, jotka tavaramerkin haltija voi kieltää, mainitaan yksinomaan kolmannen suorittamia aktiivisia toimia (ks. vastaavasti tuomio 3.3.2016, Daimler, C-179/15, EU:C:2016:134, 39 ja 40 kohta ja tuomio 25.7.2018, Mitsubishi Shoji Kaisha ja Mitsubishi Caterpillar Forklift Europe, C-129/17, EU:C:2018:594, 38 kohta).

38 Unionin tuomioistuin on myös palauttanut mieleen, että kyseisillä säännöksillä pyritään antamaan tavaramerkin haltijalle laillinen väline, joka mahdollistaa sen, että hän voi kieltää kolmatta käyttämästä tavaramerkkiä millään tavoin ilman hänen suostumustaan, ja näin saada kyseisen käytön lakkaamaan. Kuitenkin vain sellainen kolmas, joka suoraan tai välillisesti hallitsee käyttämistoimea, kykenee tosiasiallisesti lopettamaan käytön ja siis noudattamaan mainittua kieltoa (ks. vastaavasti tuomio 3.3.2016, Daimler, C-179/15, EU:C:2016:134, 41 kohta).

39 Se on lisäksi toistuvasti katsonut, että se, että kolmas käyttää merkkiä, joka on sama tai samankaltainen kuin tavaramerkin haltijan tavaramerkki, edellyttää vähintäänkin sitä, että tämä kolmas käyttää merkkiä omassa kaupallisessa viestinnässään. Henkilö voi siis antaa asiakkaidensa käyttää tavaramerkkien kanssa samoja tai samankaltaisia merkkejä käyttämättä itse kyseisiä merkkejä (ks. vastaavasti tuomio 23.3.2010, Google France ja Google, C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 56 kohta).

40 Unionin tuomioistuin on siten katsonut sähköisen markkinapaikan ylläpidon osalta, että sähköisen markkinapaikan ylläpitäjä itse ei käytä tavaramerkkien kanssa samoja tai samankaltaisia merkkejä sähköisellä markkinapaikalla esitettävissä myyntitarjouksissa, vaan tämän tekevät myyjät, jotka ovat sen asiakkaita (ks. vastaavasti tuomio 12.7.2011, L’Oréal ym., C-324/09, EU:C:2011:474, 103 kohta).

41 Se on myös todennut sellaisen yrityksen osalta, jonka pääasiallisena toimintana on tölkkien täyttäminen sen itsensä tai kolmansien valmistamilla juomilla, että palveluntarjoaja, joka ainoastaan täyttää kolmannen toimeksiannosta ja tämän antamien ohjeiden mukaan tölkkejä, jotka on jo varustettu tavaramerkkien kanssa samankaltaisilla merkeillä, ja siis pelkästään suorittaa lopputuotteen valmistusprosessin tietyn teknisen osan ilman, että sillä on minkäänlaista näiden tölkkien ulkonäköön ja erityisesti niissä esiintyviin merkkeihin liittyvää intressiä, ei itse ”käytä” näitä merkkejä vaan ainoastaan luo tarvittavat tekniset edellytykset sille, että tämä kolmas voi käyttää näitä merkkejä tällä tavoin (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2011, Frisdranken Industrie Winters, C-119/10, EU:C:2011:837, 30 kohta).

42 Unionin tuomioistuin on myös todennut, että vaikka talouden toimija, joka tuo maahan tai luovuttaa varastoijalle tavaroita, jotka on varustettu tavaramerkillä, jonka haltija tämä toimija ei ole, näiden tavaroiden liikkeeseen laskemiseksi, ”käyttää” merkkiä, joka on sama kuin kyseinen tavaramerkki, näin ei välttämättä ole varastoijan tilanteessa, sillä varastoija tarjoaa toiselle kuuluvalla tavaramerkillä varustettujen tavaroiden varastointipalvelua (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2015, TOP Logistics ym., C-379/14, EU:C:2015:497, 42 ja 45 kohta).

43 Merkin käytön edellyttämien teknisten edellytysten luominen ja korvauksen saaminen tästä palvelusta ei nimittäin merkitse sitä, että palveluntarjoaja käyttää itse kyseistä merkkiä (ks. vastaavasti tuomio 23.3.2010, Google France ja Google, C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 57 kohta ja tuomio 15.12.2011, Frisdranken Industrie Winters, C-119/10, EU:C:2011:837, 29 kohta).

44 Toiseksi asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdan b alakohdan, jonka asiasisältö on toistettu asetuksen 2017/1001 9 artiklan 3 kohdan b alakohdassa, sanamuodosta ilmenee, että kyseinen säännös koskee erityisesti tavaroiden tarjoamista, niiden liikkeeseen laskemista, niiden varastointia ”tällaista tarkoitusta varten” tai palvelujen suorittamista kyseistä merkkiä käyttäen.

45 Tästä seuraa, että jotta sellaisten tavaroiden varastointia, jotka on varustettu merkeillä, jotka ovat samoja tai samankaltaisia kuin tavaramerkit, voidaan pitää näiden merkkien ”käyttönä”, edellytetään vielä – kuten julkisasiamies lähinnä totesi ratkaisuehdotuksensa 67 kohdassa –, että tätä varastointia suorittavan talouden toimijan on itse pyrittävä näissä säännöksissä tarkoitettuun päämäärään eli tavaroiden tarjoamiseen tai niiden liikkeeseen laskemiseen.

46 Muussa tapauksessa ei voida katsoa, että tavaramerkin käytön muodostava teko on tämän henkilön teko tai että merkkiä käytettäisiin hänen omassa kaupallisessa viestinnässään.

47 Kuten tämän tuomion 34 kohdassa todettiin, käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa pääasian vastaajien osalta yksiselitteisesti, etteivät ne ole itse tarjonneet kyseisiä tavaroita myyntiin eivätkä laskeneet niitä liikkeeseen, ja se täsmentää lisäksi kysymyksensä sanamuodossa, että ainoastaan kolmas taho aikoo tarjota tavaroita tai laskea ne liikkeeseen. Tästä seuraa, että ne eivät itse käytä merkkiä omassa kaupallisessa viestinnässään.

48 Tämä päätelmä ei kuitenkaan vaikuta mahdollisuuteen katsoa, että nämä osapuolet itse käyttävät merkkiä sellaisten hajuvesipullojen osalta, joita ne eivät pidä hallussa kolmansien myyjien lukuun vaan omaan lukuunsa tai joita mainitut osapuolet itse tarjoavat tai laskevat liikkeeseen, kun ne eivät voi yksilöidä kolmatta myyjää.

49 Tämän tuomion 47 kohdassa esitetyistä näkökohdista huolimatta on lopuksi muistutettava, että hyvin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että siltä osin kuin talouden toimija on mahdollistanut sen, että toinen toimija voi käyttää tavaramerkkiä, sen roolia on tarvittaessa tarkasteltava muiden oikeussääntöjen kuin asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan tai asetuksen 2017/1001 9 artiklan kannalta (ks. vastaavasti tuomio 23.3.2010, Google France ja Google, C-236/08–C-238/08, EU:C:2010:159, 57 kohta ja tuomio 15.12.2011, Frisdranken Industrie Winters, C-119/10, EU:C:2011:837, 35 kohta), kuten direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan tai direktiivin 2004/48 11 artiklan ensimmäisen virkkeen kannalta.

50 Tältä osin Coty pyytää unionin tuomioistuinta siinä tapauksessa, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymykseen vastataan kieltävästi, lausumaan siitä, kuuluuko sähköisen markkinapaikan ylläpitäjän toiminta pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa direktiivin 2000/31 14 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, ja jos näin ei ole, onko tällaista ylläpitäjää pidettävä direktiivin 2004/48 11 artiklan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettuna loukkaajana.

51 On kuitenkin palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pääasian asianosaisten unionin tuomioistuimelle esittämiä muita kuin kansallisen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyynnössä kyseessä olevia kysymyksiä ei ole tarpeen tutkia (tuomio 3.9.2015, A2A, C-89/14, EU:C:2015:537, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 On kiistatonta, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole ennakkoratkaisupyynnössään esittänyt tätä kysymystä, joten siihen ei ole tarpeen vastata.

53 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaa ja asetuksen 2017/1001 9 artiklan 3 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, ettei henkilön, joka varastoi tavaramerkkioikeutta loukkaavia tavaroita kolmannen osapuolen puolesta tietämättä oikeudenloukkauksesta, ole katsottava pitävän hallussaan kyseisiä tavaroita tarjotakseen niitä tai laskeakseen ne liikkeeseen kyseisissä säännöksissä tarkoitetulla tavalla, jos kyseinen henkilö ei itse tavoittele näitä päämääriä.

Oikeudenkäyntikulut

54 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

[Euroopan unionin] tavaramerkistä 26.2.2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 207/2009 9 artiklan 2 kohdan b alakohtaa sekä Euroopan unionin tavaramerkistä 14.6.2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1001 9 artiklan 3 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, ettei henkilön, joka varastoi tavaramerkkioikeutta loukkaavia tavaroita kolmannen osapuolen puolesta tietämättä oikeudenloukkauksesta, ole katsottava pitävän hallussaan kyseisiä tavaroita tarjotakseen niitä tai laskeakseen ne liikkeeseen kyseisissä säännöksissä tarkoitetulla tavalla, jos kyseinen henkilö ei itse tavoittele näitä päämääriä.

Allekirjoitukset